

VÁZLATOK

XXVIII. A világgazdaság „sárkánya”, Kína

Kínai Népköztársaság → fővárosa: Peking

Dinamikus fejlődés → **export növekedés** alapja: a nagymértékű **termelés**:

- textilipari termékek
- szórakoztatóelektronikai
- háztartási gépek

→ tudományos eredmények

Fejlődéshez vezető út:

→ kínai vezetés: cél: Kína gazdasági nagyhatalom legyen

1. → **feldolgozóipar** fejlődése → export növelés

→ lehetett vállalkozni, magántulajdont szerezni

→ kivitelre termelő letelepedő nagyvállalatok

kedvezményeket kaptak

↓

TNC-knek ez a volt a paradicsom

→ olcsó, korlátlan számú szorgalmas munkaerő

→ adókedvezmények

→ **kezdetben** külső beszállítók, kínaiak csak *összeszereltek*

→ **később** a kínai kis- és középvállalkozók már *beszállítókként* jelennek meg

→ **majd saját fejlesztésekbe** kezdtek

TNC-k rádöbrentek, hogy **Kína** egyben hatalmas **felvásárló piac is lehet** a számukra

2. → **mezőgazdaság** átszervezése

→ állami tulajdonú földek hosszúlejáratú bérbeadása

→ bérlő piacra viheti a termékeit → a gazdák érdekeltek a termelésben

Az ipari növekedés sikerágazatai

- **textilipar**
- **cipőipar**
- **elektronika** → ma már nincs olyan jelentős elektronikai vállalat, melynek ne lenne összeszerelő üzeme Kínában → központok: **Sanghaj, Peking**
- **autógyártás** → minden jelentős autógyárnak van itt leányvállalata → néhány éve lehetséges Kínában magánautókat üzemeltetni → **nagy a kereslet**

Energiagazdaság

nagy ipari növekedés → energiaéhség

hatalmas **feketekőszén** telepek → villamosáram-termelés 2/3-a a **feketekőszénre** épül
kőolaj → 1990-es évek közepéig önellátó volt → ma a **2. legnagyobb importőr** →
kiszolgáltatottsága megnőtt a kőolajexportáló országok felé → előtérbe került a
vízenergia (jó adottságok)

atomenergia → az atomerőművek építésével is a kőolajtól való függőségüket
kívánják csökkenteni.

Centrum és periféria Kínában

→ nagy területi különbségek figyelhetők meg

Kelet- és délkelet-Kína

→ az ősi civilizáció központja →

- kedvező éghajlat
- tágas alföld
- öntözéses földművelés → **Kína**
éléstárává vált

↓

rizs, búza, gyapot, földimogyoró,
szója, tea, zöldség, gyümölcsféle

sertés, baromfityésztés,
halászat

→ kikötők, folyók, csatornák, sűrű úthálózat

↓

modern ipar központjává tették → központok:
Peking, Sanghaj, Hongkong

Nyugat-Kína

→ szélsőséges éghajlat, szárazság,

→ fennsíkok, füves puszták, száraz medencék →
lehetetlen a földművelés:

→ **Tibet:** Kína legritkábban lakott területe,
autonóm terület, fővárosa: **Lhásza** → a
buddhizmus központja

→ **Takla-Makán:** sivatag

→ nomád életmód: **szarvasmarha, jak,**
juh, ló

→ oázisvárosok: **rizs, gyapot, gyümölcs**

Északkelet-Kína

→ **Mandzsúria:** egykoron Kína hagyományos iparának
(*energiahordozó- és nyersanyagtelepek*) központja volt
→ ma **rozsdáövezet**